

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea „Babeș-Bolyai” Cluj-Napoca
1.2 Facultatea	Psihologie și Științe ale Educației
1.3 Departamentul	Psihopedagogie Specială
1.4 Domeniul de studii	Științele ale Educației
1.5 Ciclul de studii	Master
1.6 Programul de studiu / Calificarea	Terapia Limbajului și Audiologie Educațională / Logoped (Cod COR* 226603), Consilier învățământ (Cod COR* 235103) și Expert învățământ (Cod COR* 235104)

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	PMR2128 Terapia tulburărilor de limbaj cu substrat neurologic / Therapy of language disorders with neurological substrate PMR2128						
2.2 Titularul activităților de curs	Dr. Raluca Trifu						
2.3 Titularul activităților de seminar	Dr. Raluca Trifu						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	II	2.6. Tipul de evaluare	E	2.7 Regimul disciplinei	DA

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	3	Din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar	1
3.4 Total ore din planul de învățământ	36	Din care: 3.5 curs	24	3.6 seminar/laborator	12
Distribuția fondului de timp:					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					30
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					30
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					25
Tutoriat					2
Examinări					2
Alte activități:					
3.7 Total ore studiu individual					89
3.8 Total ore pe semestru					125
3.9 Numărul de credite					5

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	<ul style="list-style-type: none"> Nu este cazul
4.2 de competențe	<ul style="list-style-type: none"> Nu este cazul

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1 De desfășurare a cursului	<ul style="list-style-type: none"> Se va apela la ilustrarea tulburărilor de limbaj cu substrat neurologic prin utilizarea unui bogat material audio-video Se utilizează și platforma TEAMS
5.2 De desfășurare a seminarului/laboratorului	<ul style="list-style-type: none"> Activitatea va fi centrată pe prezentări de cazuri și modele specifice de intervenție Se utilizează și platforma TEAMS

6. Competențele specifice acumulate și rezultate ale învățării

Competențe profesionale	<p>C2. Realizează un demers diagnostic complex și de diagnostic diferențial în contextul tulburărilor de limbaj cu substrat neurologic prin utilizarea instrumentarului psihopedagogic și logopedic.</p> <p>Rezultate ale învățării</p> <p>2.1. Absolventul cunoaște teste, probe, instrumente formale de evaluare specifice diferitelor tablouri patologice din contextul tulburărilor de limbaj cu substrat neurologic</p> <p>2.2. Absolventul cunoaște și aplică în selecția instrumentelor de evaluare diagnostică criterii de calitate psihometrică riguroase aferente acestei funcții a evaluării.</p> <p>2.3. Absolventul realizează diagnosticul diferențial între diferitele tipuri de tulburări de limbaj și comunicare și alte dizabilități, folosind instrumentarul de specialitate adecvat, precum și rezultatele evaluărilor realizate de alți specialiști (psihologi clinicieni, psihiatrii, medici neurologici etc.).</p> <p>2.4. Absolventul elaborează instrumente informale sau adaptează instrumente existente care să informeze cât mai acurat și non-discriminativ procesul de diagnostic.</p> <p>2.5. Absolventul realizează recomandări privind efectuarea unor evaluări suplimentare (de natură medicală, psihologică, audiologică, kinetoterapeutică, etc.), în vederea delimitării corecte a tabloului patologic.</p> <p>2.6. Absolventul reevaluează și monitorizează evoluția cazurilor de tulburări de limbaj și comunicare în vederea identificării celor mai potrivite soluții terapeutice.</p> <p>2.7. Absolventul formulează în mod adecvat un prognostic în raport cu tipul tulburării de limbaj, vorbire, vârstă, prezența altor tulburări asociate, condiții medicale, inclusiv condiții de mediu.</p> <p>C3. Elaborează și implementează demersuri de intervenție adecvate copiilor /adultilor cu tulburări de limbaj și comunicare, în contextul tendințelor actuale, în plan educațional și terapeutic;</p> <p>Rezultate ale învățării:</p> <p>3.1. Absolventul elaborează planuri/ programe de intervenție și consemnează orice modificare în aceste planuri în vederea ajustării continue a demersului de intervenție din contextul tulburărilor de limbaj.</p> <p>3.2. Absolventul selectează modalitățile terapeutice adecvate și le corelează cu conținuturile și resursele potrivite, în vederea dezvoltării de abilități și competențe funcționale pentru persoanele cu tulburări de limbaj.</p> <p>3.3. Absolventul corelează stilurile cognitive specifice elevilor cu tulburări de limbaj, cu strategiile de instruire și cu resurse educaționale / terapeutice corespunzătoare.</p> <p>3.6. Absolventul proiectează și implementează design-uri de cercetare în domeniul tulburărilor de limbaj, în vederea îmbunătățirii demersului terapeutic.</p> <p>3.7. Absolventul cunoaște diferite modalități de implementare a teleterapiei logopedice sub aspectul constrângerilor metodologice, legale, al cerințelor tehnice, dar și al limitărilor, inclusiv în ceea ce privește evidențele științifice actuale.</p> <p>3.8. Absolventul realizează demersuri de consiliere a părinților și aparținătorilor, în vederea selectării informate a unui program de intervenție.</p>
-------------------------	---

C1. Aplicarea principiilor și a normelor de deontologie profesională fundamentate pe opțiuni valorice explicite în relație cu drepturile și demnitatea persoanelor cu dizabilități.

Rezultate ale învățării:

- 1.1. Absolventul cunoaște codul de etică și deontologie profesională al domeniului terapiei limbajului.
- 1.2. Absolventul îndeplinește cu responsabilitate sarcinile profesionale materializând principiile codului de etică profesională în vederea asigurării unui demers de evaluare și terapie adecvat în contextul tulburărilor de limbaj.
- 1.3. Absolventul identifică situațiile în care sunt abateri de la codul de etică și normele deontologice profesionale.
- 1.4. Absolventul analizează abordările diagnostice și terapeutice cu scopul de a asigura respectarea normelor de etică și deontologie profesională.
- 1.5. Absolventul realizează demersuri de evaluare și intervenție în sfera tulburărilor de limbaj și comunicare respectând drepturile fundamentale ale omului, normele legislative și demnitatea umană.
- 1.6. Absolventul contribuie la îmbunătățirea calității serviciilor de terapie tulburărilor de limbaj, la dezvoltarea domeniului și a profesiei și respectă codul de etică profesională.

C2. Cooperarea eficientă în echipe de lucru profesionale, interdisciplinare, specifice desfășurării proiectelor și programelor din domeniul științelor educației.

Rezultate ale învățării:

- 2.1. Absolventul colaborează cu membri ai familiei și cu ceilalți specialiști în cadrul echipei multidisciplinare formate din: specialiști în terapia limbajului, psihopedagogi, audiologi educaționali, psihologi, profesori de sprijin/ itineranți, medici, asistenți sociali, etc.
- 2.2. Absolventul asigură consiliere și informare de specialitate membrilor echipei interdisciplinare cu privire la particularitățile tablourilor de tulburare de limbaj și a dizabilităților auditive.
- 2.3. Absolventul integrează elementele de diagnostic ale întregii echipe, în vederea identificării unor soluții terapeutice adecvate domeniului terapiei limbajului și audiologiei educaționale.
- 2.4. Absolventul demonstrează abilități de comunicare eficientă în raporturile cu ceilalți membri ai echipei de lucru.
- 2.5. Absolventul realizează o abordare interdisciplinară a cazurilor de tulburări de limbaj și comunicare, pe baza informațiilor oferite de echipa multidisciplinară.
- 2.6. Absolventul deține tehnici de rezolvare a conflictelor în cadrul muncii în echipă.

C3. Utilizarea metodelor și tehnicilor eficiente de învățare pe tot parcursul vieții, în vederea formării și dezvoltării profesionale continue.

Rezultate ale învățării:

- 3.1. Absolventul utilizează platformele de e-learning, a învățării de tip blended learning și a bazelor de date internaționale pentru dezvoltarea personală și profesională.
- 3.2. Absolventul identifică nevoia de învățare continuă, precum și soluțiile adecvate.
- 3.3. Absolventul analizează critic noile direcții de evaluare și intervenție din domeniul terapiei tulburărilor de limbaj și comunicare.
- 3.4. Absolventul utilizează bazele de date internaționale și resursele digitale, în vederea învățării continue.

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Dobândirea de cunoștințe teoretice și practice referitoare la tulburările de limbaj cu substrat neurologic Dobândirea unor cunoștințe practice care să permită studenților să lucreze în recuperarea tulburărilor afazice, dizartice și disfazice
7.2 Obiectivele specifice	<ul style="list-style-type: none"> • Cunoașterea mecanismelor care stau la baza tulburărilor de limbaj cu substrat neurologic • Cunoașterea clasificărilor tulburărilor de limbaj cu substrat neurologic în funcție de principalele sisteme de clasificare- CIF, DSM și ICD • Cunoașterea și diferențierea principalelor tulburări cu substrat neurologic • Utilizarea principalelor instrumente în procesul de evaluare a tulburării afazice, dizartice, disfazice și a tablourilor neurologice, la copil și adult • Cunoașterea principiilor după care se desfășoară recuperarea tulburărilor de limbaj cu substrat neurologic • Noțiuni fundamentale cu privire la terapia logopedică la persoanele care prezintă tulburări de limbaj cu substrat neurologic

8. Conținuturi

8.1 Curs	Metode de predare	Observații
Prezentarea principalelor teorii ale producerii limbajului. Considerații generale asupra limbajului.	Expunere	Prezentare ppt
Substratul neurobiologic al tulburărilor de limbaj	Prelegere, expunere interactivă	Prezentare ppt
Clasificarea CIF, DSM și ICD a tulburărilor de limbaj cu substrat neurologic	Expunere, demonstrație	Soft educațional
Afazia: istoric, etiologie, semiologie	Studii de caz	Activitate de grup
Afazia și Apraxia. Comorbidități și diagnostic diferențial.	Prelegere, expunere interactivă	Soft educațional
Tipologia Afaziei: Broca, Wernicke, Globală, subcorticală. Afazia în contextul diverselor tablouri neurologice.	Expunere interactivă	Prezentare audio-video
Apraxia - CAS	Problematizare	Prezentare audio-video
Tehnici specifice de evaluare și intervenție în tulburarea afazică	Metoda proiectelor	Activitate de grup
Eficacitatea tratamentului afazic și probleme psiho-sociale.	Metoda proiectelor	Activitate de grup
Evaluarea și tipologia dizartriei	Demonstrația	Soft educațional
Recuperarea specifică în tulburarea dizartică	Expunere interactivă	Prezentare audio-video
Elemente definitorii și specifice în disfazie	Expunere interactivă	Prezentare audio-video
Elemente de evaluare și intervenție în disfazie	Expunere interactivă	Prezentare audio-video
Tulburări de limbaj asociate bolilor neurodegenerative - Scleroză multiplă, Sindrom Tourette	Prelegere, expunere interactivă	Prezentare ppt

Bibliografie

Alzheimer's breakthrough: New voice test could detect first sign of debilitating disease | Health | Life & Style | Express.co.uk . Available from: <https://www.express.co.uk/life-style/health/602033/Alzheimer-s-voice-test-cure>

Anca, M. (2007) (reed.) *Logopedie*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.

Anca, M., Hațegan, C. (2008). *Terapia limbajului. O abordare interdisciplinară*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.

Bodea Hațegan, C. (2013). *Tulburările de voce și vorbire*. Evaluare și intervenție, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.

Bodea Hațegan, C. (2014). *Probă de evaluare a abilităților morfologice în limba română. Aplicații psiholingvistice*, E-book, Editura Argonaut, Cluj-Napoca.

Bodea Hațegan, C. (2015). *Tulburările de limbaj și comunicare*, în Roșan, A. (coord.) (2015). Psihopedagogie specială. Modele de Evaluare și intervenție, Editura Polirom, Iași p. 212-243

Bodea Hațegan, C. (2016). *Logopedia. Terapia tulburărilor de limbaj- Structuri deschise*, București: Editura Trei.

Bodea Hațegan, C., Popescu, T. (2021). Album logopedic-grupuri consonantice, Editura ASTTLR, ISBN: 978-606-95297-1-3, <https://www.edituraasttlr.ro/product-page/album-logopedic-grupuri-consonantice>

Bodea Hațegan, C., Popescu, T. (2021). Album logopedic-probă de evaluare a pronunției, Editura ASTTLR, ISBN: 978-606-95297-0-6, <https://www.edituraasttlr.ro/product-page/album-logopedic-prob%C4%83-de-evaluare-a-pronun%C8%9Biei>.

Bodea Hațegan, C., Talaș, D., Trifu, R. (2023). *Logopedia. Abordări moderne în terapia limbajului-modele de evaluare și direcții de intervenție*, Editura ASTTLR/Risoprint, Cluj-Napoca.

Botez, I.M., *Neuropsihologie clinică și neurologia comportamentului*, Ed. Medicală, București, 1996

Crăciun, M., *Diagnosticul și tratamentul afaziei*, Risoprint, Cluj, 2009.

Calomfirescu, Kory Ștefania (2020) – *Afazia și Apraxia la pacienții cu accidente vasculare cerebrale ischemice*. Editura Eco Transilvan, Cluj-Napoca. 263 p.

Duffy JR, Martin PR, Clark HM, Utianski RL, Strand EA, Whitwell JL, Josephs KA. The Apraxia of Speech Rating Scale: Reliability, Validity, and Utility. *Am J Speech Lang Pathol*. 2023 Mar 9;32(2):469-491. doi: 10.1044/2022_AJSLP-22-00148. Epub 2023 Jan 11. PMID: 36630926; PMCID: PMC10171845.

Kertesz, A., McCabe, P., *Recovery patterns and recovery in aphasia*, *Brain and language*, 100, pp.1-18.

Kory, C., *St. Afazia în accidentele vasculare cerebrale*, Ed. Casa Cărții de Știință, Cluj, 1996

Moldovan, I., (2006). *Corectarea limbajului oral*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca.

Paul, R. (2007). *Language Disorders from Infancy through Adolescence: Assessment and Intervention*, 3rd Edition. St. Louis: Mosby-Year Book.

Rogozea, Alexandra Lavinia (2016) - *Culegere de exerciții pentru recuperarea afaziei*. Vol I. Ediția a II- a revizuită și adăugită. Editura Cartea în culori. 370 p.

Rogozea, Alexandra Lavinia (2017) - *Culegere de exerciții pentru recuperarea afaziei*. Vol II . Ediția a II- a revizuită și adăugită. Editura Cartea în culori, București. 384 p.

Stan, I. T. (1996). *Studii de fonetică și fonologie*, Presa Universitară Clujeană, Cluj-Napoca

Szatloczki G, Hoffmann I, Vincze V, Kalman J, Pakaski M. Speaking in Alzheimer's Disease, is That an Early Sign? Importance of Changes in Language Abilities in Alzheimer's Disease. *Front Aging Neurosci* 2015, 7:195. Available from: <http://www.ncbi.nlm.nih.gov/pubmed/26539107>

8.2 Seminar / laborator	Metode de predare	Observații
Elemente comune și diferențiatorii în clasificarea CIF, DSM TLSN	Expunerea interactivă	Prezentare PPT
Elemente comune și diferențiatorii în clasificarea ICD în TLSN	Susținere de referate	Prezentare PPT

Bateria de teste Western	Proiecte	Prezentarea testelor Activitate de grup
Bateria de teste QAB și Testul verbal de denumire	Proiecte	Prezentarea testelor Activitate de grup
Testul Stroke and Aphasia Quality of Life Scale-39 (SAQOL-39) și Bilingual Aphasia Test	Demonstrația	Prezentarea testelor Activitate de grup
Testul de performanță a limbajului și Testul MAST	Demonstrația	Prezentare de caz Activitate de grup
Prezentarea testelor Rapid Aphasia Test și Nottingham Health Profile	Demonstrația	Prezentare PPT Fișe de lucru/testare Aplicare teste în grup
Afazia la copil și CAS	Problematizare	Fișe de lucru.
Aspecte psiho-sociale în recuperarea bolnavilor afazici (cues speech, Tehnici specifice și SFA)	Exercițiul	Aplicații practice
Dizartria - Aspecte psiho-sociale în recuperarea bolnavilor dizartrici	Exercițiul	Prezentări și analize de cazuri
Dosfazia - Aspecte psiho-sociale în recuperarea bolnavilor disfazici	Exercițiul	Prezentări și analize de cazuri
Comun și diferențiator în afazie/disfazie/dizartrie	Susținere de referate	-

Bibliografie

American Psychiatric Association. (2013). *Diagnostic and statistical manual of mental disorders (5th ed.)*. Arlington, VA: American Psychiatric Publishing.

Benson, D.,F., *Aphasia: A Clinical Perspective*, Oxford Univ. Press, New York, 1996.

Bishop, D.; Bright, P.; James, C.; Bishop, S; Van Der Lely, H. (2000). Grammatical SLI: A distinct subtype of developmental language impairment? *Applied Psycholinguistics*, 21, 159-18.

Bodea Hațegan, C. (2016). *Logopedia. Terapia tulburărilor de limbaj- Structuri deschise*, București: Editura Trei.

Bodea Hațegan, C., Talaș, D., Trifu, R. (2023). *Logopedia. Abordări moderne în terapia limbajului-modele de evaluare și direcții de intervenție*, Editura ASTTLR/Risoprint, Cluj-Napoca.

Calomfirescu, Ștefania Kory (2019)– *Cercetări și Contribuții în: Tulburările Neuropsihologice din Infarctul Cerebral.- afazia, dizartria, disfonia, agnozia, apraxia, agrafia, acalculia, alexia, dislexia și amuzia*. Editura Ecou Transilvan, Cluj-Napoca 2019.

Corrigan, P., Zdotsky, S.(1996), *Cognitive Rehabilitation for Neuropsychiatric Disorders*, American Psychiatric Pub.,

Crăciun, M., *Diagnosticul și tratamentul afaziei*, Risoprint, Cluj, 2009.

Crăciun, Marius Traian(2001) - *Diagnosticul și tratamentul afaziei*. Teză de doctorat. Universitatea "Babeș-Bolyai" Cluj-Napoca. Facultatea de Psihologie și Științele Educației. Teză de doctorat. Conducător științific: prof. univ. dr. Nicolae Jurcău. Cluj-Napoca.

Lebrun, Y. (1976), *Recovery in Aphasics*, Amsterdam,

XXX (2004). *Clasificarea internațională a funcționării, dizabilității și sănătății (CIF)*, OMS Geneva. Organizația Mondială a Sănătății, București: MarLink.

<http://tiffanycare.com/wp-content/uploads/2017/07/Western-Aphasia-Battery.pdf>

<http://www.ialp.info/>

<http://apps.who.int/classifications/icd10/browse/2015/en>

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

- Conținuturile acestei discipline asigură dezvoltarea unor competențe profesionale și transversale derivate din standardele stabilite la nivel național pentru subdomeniul Psihopedagogiei speciale. De asemenea, acestea asigură dezvoltarea unor competențe profesionale specifice terapiei tulburărilor de limbaj cu substrat neurologic. Aceste competențe asigură completarea profilului ocupațional pentru terapeutul limbajului (logoped) fiind racordate și la profilurile ocupaționale europene ale Asociației Europene a Logopezilor (ESLA) și alte organisme profesionale internaționale.
- Competențele și obiectivele formulate respectă interesele și drepturile persoanelor cu tulburări de limbaj și ale familiilor acestora.
- Conținutul disciplinei este coroborat așteptările reprezentanților comunității, a asociațiilor profesionale și angajatorilor (Spitale, Organizații Non-guvernamentale, fundații) care sunt interesate în recuperarea pacienților cu tulburări de limbaj asociate tablourilor neurologice.
- Colegiul Psihologilor din România, a Codului deontologic al profesiei de psiholog cu drept de liberă practică (www.copsi.ro) și a Procedurilor de atestare în conformitate cu Normele metodologice de aplicare a Legii 213/2004
- Registrul Național al Calificărilor din învățământul Superior (www.anc.edu.ro/registrul-national-al-calificarilor-din-invatamantul-superior-ncis/)
- Clasificarea Ocupațiilor din România (<http://www.mmuncii.ro/>)

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Pertinența intervențiilor, calitatea întrebărilor, a problemelor supuse discuției. Consistența și coerența datelor prezentate în referat și studiul de caz	Examen scris Evaluarea pe parcursul semestrului	(ponderea în nota finală 25%) 1 prezentare (referat, studiu de caz) - 25% din nota finală
10.5 Seminar/laborator	Activitate seminarială : prezentare de referate, verificări pe parcurs, proiecte de corectare-recuperare, studii de caz, activitate la seminarii	Tema de seminar va fi aleasă din cele 14 teme de seminar. Fiecare masterand va lucra individual la tema aleasă, iar prezentarea va fi făcută în grup, împreună cu alți colegi care s-au înscris la aceeași tema. Evaluările vor fi făcute de cadrul didactic pe baza următoarelor criterii: calitatea conținutului prezentat, calitate prezentării, relevanța intervențiilor.	ponderea în nota finală 50% Notă: Pentru fiecare seminar masteranzii sunt obligați să citească notițele de la curs și bibliografia minimală aferentă temei

10.6 Standard minim de performanță

- Cunoașterea și diferențiere principalelor tipuri de tulburări de limbaj cu substrat neurologic și utilizarea unor teste simple de diagnostic
- Elaborarea unui plan de intervenție într-o tulburare de limbaj cu substrat neurologic.

Data completării
26.09. 2023

Semnătura titularului de curs
Dr. Raluca Trifu

Semnătura titularului de seminar
Dr. Raluca Trifu

Data avizării în departament
27.09.2023

Semnătura directorului de departament
Prof. univ. dr. Adrian Roșan